

7. На Волині боротимуться з безробіттям у селах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.volyn24.com/news/117926-na-volyni-borotymutsia-z-bezrobittiam-u-selah>

8. Бочі А. Де знайти гроші сільським громадам: перспективи і можливості фінансування міжнародними донорами / Бочі А., Поворозник В., Шилепницький П. – Міжнародний центр перспективних досліджень – 2015. – 52 с.

9. Кучер Л. Упровадження інвестиційно-інноваційних проектів в агробізнесі / Кучер Л. // *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal* – 2017. – Vol. 3. – No. 2. – Р. 88–108.

10. Хомюк Н. Л. Управління проектами розвитку сільських територій / Хомюк Н.Л. // *Сучасні тренди підготовки фахівців з управління проектами та програмами: матеріали підсумкової науково-практичної конференції (м. Луцьк, 23 квітня 2018 р.)* / за ред. Н. В. Павліхи. – Луцьк, 2018. – С. 113–116.

11. Павліха Н. В. Управління сталим розвитком просторових систем: теорія, методологія, досвід: Монографія. / Н. В. Павліха. – Луцьк : Волин. обл. друку., 2006. – 380 с.

Петрашко Л.,
д.е.н., професор,
Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана

УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЕКОЛОГІЧНИХ СТАНДАРТІВ

UKRAINE ON THE WAY OF EUROPEAN ENVIRONMENTAL STANDARDS

Анотація. Представлено огляд експертних оцінок екологічної політики України та порівняльних вимірів еколо-

гічної свідомості громадян ЕС та України, визначено основні напрямки гармонізації стратегії економічної політики України та ЕС. Окреслено новітні цілі та кількісні та якісні індикатори ефективності національної Стратегії екологічної політики України.

Ключові слова: екологічна політика, екологічні стандарти, екологічна свідомість, кліматична катастрофа

Annotation: The review of expert assessments of Ukraine's environmental policy and comparative measurements of ecological consciousness of citizens of the EU and Ukraine are presented, the main directions of harmonization of the economic policy strategy of Ukraine and the EU are defined. The newest targets and quantitative and qualitative indicators of the effectiveness of the National Strategy of Environmental Policy of Ukraine are outlined.

Keywords: ecological policy, ecological standards, ecological consciousness, climate disaster

Сьогодні Україна попала в рейтинг країн, екологічна політика яких може привести до глобальної кліматичної катастрофи – підвищення температури на 5,1 градусів С в порівнянні з до індустріальним рівнем [1]. Наглядна демонстрація цього висновку дослідження представлена на карті світу, де й визначені країни «порушники» [2]. В переліку головних порушників (Росія, Канада, Аргентина, Китай) є і Україна. При створенні віртуальної карти країн «порушників» експерти керувались посилом про можливість позитивних змін в національних екологічних політиках, яка може виникнути за умови активного включення бізнес структур та громадськості у процеси прийняття нових законів щодо альтернативних джерел енергії та введення штрафних санкцій для компаній, викиди CO₂ яких не відповідають регламентованим стандартам.

Саме тому, цікавим є дослідження вимірів екологічної свідомості громадян нашої країни: соціологічне опитування щодо ставлення громадян України до довкілля, яке проводилось Соціологічною агенцією “Фама” на замовлення Ресурсно-аналітичного центру “Суспільство і довкілля”

(травень 2018 року; в рамках проекту “Екологічно свідомий громадянин – запорука успішного виконання Угоди про асоціацію” за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду “Відродження” в рамках грантового компоненту проекту Громадська синергія), а також соціологічне опитування щодо ставлення громадян ЄС до довкілля, яке регулярно проводиться Євробарометром (2017 рік) [3].

Ключові висновки названих вище досліджень можна структурувати у три групи. Першим є те, що громадяни ЄС та України поділять основні екологічні цінності. За розрахунками 93% респондентів опитування в Україні та 94% в ЄС досліджень вважають, що збереження навколишнього середовища є важливим для кожного з них [4]. По-друге, визначено, що у українців існує значний розрив між екологічними цінностями та практикою. При порівнянні загальної кількості екологічних практик громадян України та ЄС, було визначено що переважна кількість цих практик в українському суспільстві пов’язана з економічною мотивацією громадян, а саме з скороченням затрат при використанні води, електроенергії, газу в побуті. Автори зазначають, що кожен кожен десятий українець нічого не зробив за останніх півроку для захисту довкілля. 48,2% не зменшили використання одноразових поліетиленових пакетів, а лише 1,8% ніколи їх не використовували. І по-третє, респонденти дослідження підтримали тезу про те, що Угода про асоціацію між Україною та ЄС відповідає баченню громадянами реформ у сфері довкілля. Наталія Андрусевич, координатор Робочої групи 5 “Енергетика, транспорт, довкілля та зміна клімату” Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС, зазначає, що немає жодної екологічної проблеми, визначеної громадянами України як важлива, яка б не охоплювалась положеннями Угоди про асоціацію [4].

Згідно з Угодою про асоціацію з ЄС Україна взяла на себе зобов’язання щодо реформування екологічної політики. Це означає необхідність приведення національного законодавства в сфері захисту навколишнього середовища до європейських стандартів. За період 2017 - 2018 рр. Верховною Радою України був прийнятий ряд законів в сфе-

рі захисту довкілля, зокрема, було ухвалено Закон «Про оцінку впливу на довкілля», який вже рік успішно працює, та Закон «Про стратегічну екологічну оцінку», який зобов'язує враховувати потреби довкілля ще на етапі розробки та ухвалення рішень. Але, за оцінками експертів, прогрес реформування національної екологічної політики незначний, що, в першу чергу, обумовлено низькими пріоритетами цих питань в загальному переліку реформ, як на державному, так і на регіональних рівнях та, в другу чергу, високою вартістю модернізації промислових підприємств.

Для адаптації екологічних стандартів України до нових глобальних викликів та для упередження і уникнення причин їх виникнення необхідна нова стратегія екологічної політики України. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» прийнято Верховною Радою України в першому читанні.

Цілі національної екологічної політики України до 2030 року:

- окреслення 5 стратегічних цілей для України, які стосуються поширення екологічної освіти, врахування екологічних норм під час прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України, зниження екологічних ризиків для екосистем та здоров'я громадян і розвитку державної системи природоохоронного управління;

- формування у суспільстві екологічних цінностей та засад сталого споживання і виробництва, до якої входить 5 стратегічних завдань;

- забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України, до якої входить 16 стратегічних завдань;

- забезпечення інтеграції екологічної політики в процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України, до якої входить 7 стратегічних завдань;

- зниження екологічних ризиків для екосистем та здоров'я населення до соціально прийняттого рівня, до якої входить 11 стратегічних завдань;

- удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління, до якої входить 12 стратегічних завдань [5].

Крім того, було визначено ключові показники ефективності даної стратегії:

- окреслення 5 стратегічних цілей для України, які стосуються поширення екологічної освіти, врахування екологічних норм під час прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України, зниження екологічних ризиків для екосистем та здоров'я громадян і розвитку державної системи природоохоронного управління;

- визначення 30 кількісних і якісних індикаторів ефективності (основні: скорочення шкідливих викидів від стаціонарних забруднювачів на 15%, від транспортних засобів – на 30%; доведення кількості електрокарів в загальній структурі проданих автомобілів до 10%; скорочення кількості викидів парникових газів у 2030 році в порівнянні з 1990 роком на 60%; збільшення площі територій заповідників в тричі) [5].

- збільшення податкових зборів за викиди та штрафів за недотримання їх норм (новий законопроект щодо змін в податковий та бюджетний кодекс планується подати до обговорення в кінці 2018 року).

За оцінками експертів нова національна екологічна політика України до 2030 року відповідає європейським екологічним стандартам та середньостроковим пріоритетам дій Уряду. Звичайно ж цілі Стратегії національної екологічної політики повинні періодично переглядатись в залежності від їх впровадження.

Слід зауважити, що Уряду країни залишилось зробити головне, розробити механізми реалізації даної стратегії в житті.

Список використаних джерел:

1. Robiou du Pont Y. Warming assessment of the bottom-up Paris Agreement emissions pledges - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.nature.com/articles/s41467-018-07223-9>

2. Pledged warming map - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://paris-equity-check.org/warming-check>

3. European Commission Public Opinion [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm>

4. Андрусевич Н. Экологическая сознательность в Украине и в ЕС: топ-5 сходств и различий. - [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<https://www.eurointegration.com.ua/rus/articles/2018/09/24/7087297/>

5. Проект закону №8328 “Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року” - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63948

Погорелова І.,

*к.і.н, доцент кафедри політичних
технологій ДВНЗ «Київський
національний економічний
університет
ім. Вадима Гетьмана»*

ПОМІСНІ ЦЕРКИ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ПРОЦЕС ВИЗНАННЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

LOCAL CHURCHES OF THE EUROPEAN UNION COUNTRIES AND THE PROCESS OF RECOGNITION OF THE ORTHODOX CHURCHES OF UKRAINE: THE REALITIES OF TODAY

Анотація. Стаття орієнтована на аналіз позицій (офіційних та неофіційних) щодо помісних православних церков країн Європейського Союзу, а саме: Румунської, Болгарської, Кіпрської, Елладської, Польської та Православної Церкви Чеських земель і Словаччини відносно томосу для України, а також узагальнення того, що наразі відомо про процес визнання ними української автокефалії. Увагу зосереджено й на тому, як у засобах масової інформації висвітлюється ситуація довкола визнання Православної Церкви України.